

IRÈNE JOLIOT-CURIE

1897. szeptember 12-én született Irène Joliot-Curie, Nobel-díjas francia kémikus és atomfizikus.

A tudományos élet két nagy alakja, **Marie Curie** és **Pierre Curie** idősebb lánya Párizsban született. Szülei nevére nem hozott szegényt; hiszen ő és a férje szintén a tudományos élet nagy alakjává váltak.

Matematikából és fizikából szerzett diplomát, majd rögtön dolgozni kezdett; méghozzá édesanyja oldalán a Párizsi Rádium Intézet falai között. Doktori értekezésének témája sem volt más, mint a szülei által felfedezett polónium alfa-sugárzásának vizsgálata.

1925-ben az intézet munkatársai közé került **Frederic Joliot**, akivel egymásba szerettek, majd össze is házasodtak 1926-ban. Nevüket Curie-Joliotra változtatták, hogy gyermekeik továbbvihessék a tudományos világban már akkor is jól csengő Curie nevet (végül ezen cselekedetük nem volt hiábavaló, mindkét gyermekük tudós lett).

Tudományos sikereiket főleg együtt érték el, ő maga fizikai szempontból tanulmányozta a radioaktivitást, férje pedig inkább kémiai oldalról. Felfedezték, hogy radioaktív elemeket mesterségesen is elő lehet állítani, ezért meg is kapták közösen a kémiai Nobel-díjat 1935-ben. Felismerték, hogy az ilyen instabil elemek segítségével akár élettani folyamatokat is tudnának vizsgálni, illetve megfigyelték a neutron és a pozitív töltésű proton keletkezését. A radioaktivitás tanulmányozása során szerzett információik és kutatásaik megalapozták a későbbi radiokémiai felfedezéseket (pl. urán hasadása).

A Curie-házaspár szokásait követve ők is minden újabb felfedezést és eredményt publikáltak és nyilvánosságra hoztak, egészen addig, míg a második világháború alatt ez nem tűnt túl veszélyesnek az emberiségre nézve. Így történhetett, hogy az atomreaktorok elvének leírását 1939. október 30-án zárt borítékban helyezték letétbe az Académie des Sciences-nál, s így 1949-ig nem is derült ki a boríték tartalma.

A megszállás alatt mindent megtettek, hogy az elért eredményeik ne kerülhessenek a németek kezei közé. A tudományos munkával sem hagytak fel ez idő alatt, de főleg biológiával foglalkoztak. A háború után valóra váltották az elrejtett atomerőmű-tervet; Irène a nyersanyagellátás megvalósíthatóságára koncentrált (uránérc lelőhelyek megtalálása, beszerzés), Frederic vezetése alatt pedig üzembe helyezték az első francia atomerőművet.

1950-ben – látszólag magyarázat nélkül – megfosztották mindkettőjüket magas beosztásaiktól, és ez után már csak az oktatással, kutatással és különböző békemozgalmakkal foglalkoztak.

Sajnos Irène nemcsak a tudományos munkájában hasonlított édesanyjára, ő is leukémiában hunyt el. 1956. március 17-én bekövetkezett halála után férje folytatta befejezetlen munkáit, és próbálta minél több tudományos tervüket véghez vinni hátralevő éveiben.

Források:

http://www.ng.hu/Civilizacio/1/01/Anyja_lanya

<http://tudosnaptar.kfki.hu/c/u/curiei/curiei.html>

https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/chemistry/laureates/1935/joliot-curie-bio.html

[http://www.chemgeneration.com/hu/women/irene-joliot-curie-\(1897-1956\).html](http://www.chemgeneration.com/hu/women/irene-joliot-curie-(1897-1956).html)

Összeállította: Hajduk Zsófia

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN